

СТАНОВИЩЕ

от доц. Борис Владимиров Бакалов д.м.,
пенсионер, външен член на научно жури

Относно: Оценяване на кандидат, допуснат за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор” в Професионално направление 4.3 Биологически науки, /вирусология-молекулярна вирусология/, обявен в Държавен вестник. бр. 44 от 29.05 2018 г., за нуждите на Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски”.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата:

Процедурата по настоящия конкурс се провежда въз основа на ЗРАСРБ и Правилник за неговото приложение, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски”, Заповед № РД 38-556 от 27.07.2018 г. на Ректора на Университета, и решения взети на първото заседание на научното жури. .

За участие в конкурса е допуснат **единствения кандидат – доц. д-р Стоян Ангелов Шишков.**

Процедурата по конкурса, както и цялостната представена документация от доц. д-р Стоян Шишков са в пълно съответствие с наукометричните изисквания и регламентите на гореизложената нормативна база и отговарят на профила на настоящия конкурс.

2. Биографичен и карьерен профил на кандидата

Стоян Ангелов Шишков е роден на 09.12.1960 г в гр.София

През 1985 г се дипломира като Микробиолог- биотехнолог в СУ, Биологически факултет със специалност „Молекулярна и функционална биология”.

В периода 1986-1989 г.е редовен докторант в секция “Вирусология ” в Институт по микробиология, БАН, където разработва и успешно защитава дисертация на тема „Ефект на ациклогуанозин в комбинация с други нуклеозидни аналози върху херпес-вирусната репродукция”.

През 1991 г ВАК му присъжда научната степен „Кандидат на биологическите науки” /ВАК /протокол № 5 от 21.02.1991 г/

През 1996 г. д-р Шишков е на специализация за 6 месеца в Институт по микробиология, Университета на гр. Падова, Италия.

Притежава добри умения за говорене и писане по английски и руски езици и Компютърна грамотност: MS Office, Origin, Adobe,

Професионалната кариера на Стоян Ангелов Шишков е следната:

В периода 1985-91 г.. работи като биолог-специалист в Институт по микробиология, БАН..

От 1991 г. до момента е служител на Биологическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски”. Приложената справка показва, че към 20.08.2018 г той има общ трудов стаж над 34 г. – всичкият по специалността.

Академичното му развитие е плавно и закономерно:- след спечелен конкурс е назначен за старши асистент / 1991-1996 /, повишен е в главен асистент / 1996-2010/ и избран за доцент / ВАК № 26359/21.06.2010 г /от 2010 до сега/..Като такъв той провежда упражнения, семинари и изнася лекции в областта на молекулярната вирусология.

Като служител на СУ доц. Шишков е ангажиран с **административна дейност**. От 1993 г. е постоянен член на Общото събрание на СУ „Св. Кл. Охридски; от 2004 е член на Факултетния съвет на Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ и Член на Академичния съвет на СУ „Св. Кл. Охридски; от 2010 е Ръководител на лаборатория „Вирусология“, Биологически факултет, СУ „Св. Кл. Охридски“; от 2012 е Заместник-Декан ОКС „Бакалавър“ на Биологическия факултет, СУ „Св. Кл. Охридски“, а от 2016 и в момента е Декан на Биологическия факултет, СУ „Св. Кл. Охридски“.

3. Научно-изследователска и научно-приложна дейности.

Доц. д-р Стоян Шишков представя в своята документация списъци на общо 165 заглавия, както следва: един автореферат, 63 научни публикации, 101 резюмета на доклади и постери.

От публикациите 30 са в реферирани научни списания / Web of Science, SCOPUS или в списания с IF и SJR-фактор/, 12 са в нереперирани, но 2 от тях са цитирани в реферирани списания, 17 са публикувани в пълен текст в сборници от научни форуми, 2 са глави от книги и 2 са авторски свидетелства

От научните форуми 57 са международни, 18- национални с международно участие и 26 – национални.

В настоящият конкурс за професор доц. Шишков участва с 27 научни публикации и 42 участия в 37 международни и национални научни форуми /след 2010 г./ От публикациите 15 са в реферирани научни списания / Web of Science, SCOPUS или в списания с IF и SJR-фактор/, 8 - в нереперирани /но 2 са цитирани в реферирани списания/, 3 са публикувани в пълен текст в сборници на международни форуми и 1 е глава от книга.

Участията на доц. Шишков в научни форуми /публикувани резюмета/ са както следва: 26 резюмета от 24 международни, 16 резюмета от 13 национални от които 6 с международно участие.

Цитираните по-горе наукометрични данни доказват, че кандидатът доц.д-р Стоян Ангелов Шишков **напълно отговаря на изискванията** на приетите от Биологическия факултет на СУ допълнителни критерии за придобиване на научни звания и академични длъжности, съобразени с ЗРАСРБ и Правилник за неговото приложение,

Научните търсения на доц. Шишков са изцяло в областта на експерименталната и медицинска вирусология. Основен обект на неговите изследвания са херпесните вируси и по-точно търсенето на нови противохерпесни лечебни средства. Херпесните вирусни инфекции трайно заемат важна част от човешката и животинската патология и търсенето на нови лечебни препарати е значима и актуална задача.

Кандидатът представя авторска справка за научните приноси на своите трудове, която изцяло приемам.

Приносите с научно-фундаментален характер обхващат няколко тематични направления:

Скрининг на природни продукти за антивирусна активност, Изследванията в тази област са приоритетни в научно-изследователската работа на Лаборатория „Вирусология“ на Биологически факултет. Проучени са голям брой екстракти, техни фракции и активни вещества, изолирани от нисши и висши растения, безгръбначни животни и микроорганизми За първи път са изследвани и екстракти, получени от българските медицински растения, от черноморски бактерии различни мекотели, актиномицети от род *Streptomyces*, изолирани от о.Ливингстон, Антарктида, фармацевтични препарати с антимикробна и противоинфекциозна активност от серията “Еликсир и др.

Изследване на нови синтетични съединения за наличие на противохерпесен ефект Това е друго перспективно направление и тук е свършена много работа. Проведени са многостранни изследвания с различни съединения: комплексни съединения на цинк и мед с D-аминозахари, на цинк с пиколинова и асапарагинова киселини, на кобалт с аминокиселини и D-аминозахари; на ацикловир и други нуклеозидни аналози, на ацикловир с тиазолсъдържащи аминокиселини и с оксазолсъдържащ глицин, новосинтезирано Zn/Ag съединение и др.

Комбинирано действие на вирусни инхибитори. Проведено е изследване на антивирусният ефект от комбинираното прилагане на ацикловир с различни нуклеозидни аналози / аденозинарабинозид йоддезоксиуридин / на комбинацията ацикловир-рибавирин и др.

Противовирусното действие на всички тези природни, синтетични и комбинирани вещества е определяно спрямо набор от щамове на Вирус херпес симплекс тип 1, Вирус херпес симплекс тип 2, ацикловир резистентен щам, Варицела-Зостер вирус, Вирус Ауески и Говежди херпесен вирус тип 4.

Крайната цел на тези многобройни и разностранни изследвания е установяване на потенциални възможности за разработване на противохерпесни препарати и приложението им в хуманната и ветеринарната медицина. И те са постигнали определен успех. Изолирани са вещества със силна инхибираща активност спрямо ВХС 1 и 2 / от Маточина (*Melissa officinalis* L, бъбречен чай *Orthosiphon stamineus*, Бяла мъртва коприва (*Lamium album* L. и много други), Установена е антихерпесна активност на три фармацевтични препарати с антимикробна и противоинфекциозна активност от серията "Еликсир"; Открита е за първи път инхибиторна активност спрямо Вирус херпес тип 1 на комплекси на кобалт с аминокиселини и D-аминозахари, както и на комплексни съединения на цинк и мед с D-аминозахари ; доказано е синергично и адитивно действие на ацикловир с рибавирин спрямо Вирус херпес симплекс тип 1 и Вируса на псевдобеса *in vitro* и пр. Тези положителни резултати са позволили на колектива на доц. Шишков да стигне до практическото приложение на тези противовирусни вещества. Регистрирани са две авторски свидетелства за изобретение и патент за производство на противовирусно средство, както и е разработен и регистриран козметичен продукт с антихерпесно въздействие „Антихерп“ от фирма Биохербес ЕООД.

Доц. Стоян Шишков има **интереси** и в други области на медицинската вирусология. Най-важният принос в това направление е доказването за първи път в страната на Тогве Тено вируси чрез адаптиране на различни праймерни системи. Присъствието на вирусите е доказано в проби от кръводарители, пациенти с регистриран вирусен хепатит, пациенти с първичен мозъчен тумор, пациенти с респираторни заболявания, бъбречно трансплантирани пациенти и пациенти с неизяснена етиология.. Разгледано е значението на парвовирус В 19 като фактор за развитието на анемичен синдром при бременност . Проучено е чрез молекулярно-биологични тестове значението на полиомни вируси, парвовирус В19, цитомегаловирус, вируса на рubeолата и аденовируси като етиологични фактори за настъпването на аборт. Установено е присъствието на Човешките папиломни вируси тип 16 и тип 18 в 6% от клиничните материали Проведени са и проучвания в сферата на приложната микробиология. Проучени са цитотоксичността и адхезионата способност на микробиологични продукти, подготвени за прилагане в биотехнологичното производство

В резултат на тази многогодишна изследователска дейност са получени оригинални научни данни, публикувани в наши и чуждестранни научни списания, изнесени са множество научни доклади на наши и международни форуми и те са

оценени по достойнство. Доказателство за това са **множеството цитирания** на тези научни данни в реномирани и реферирани специализирани издания. Справката на доц. Шишков посочва 232 броя цитати, 164 от които са в Scopus или в списания с IF и SJR фактор. С изключение на 7 български автора, всички цитиращи са чуждестранни автори. Не са отбелязани автоцитати.

Доц. Шишков е ръководител /17/или участник /14/ в множество научни проекти-общо 31. От тях 5 са международни, 9 са финансирани от ФНИ при МОН, 16 – от фонд „Научни изследвания „ при СУ и 1 – от Медицински институт, София.

Благодарение на своя научен авторитет доц. Шишков е желан член на различни организационни комитети на национални и международни конференции и конгреси. Той е член на Съюза на учените в България и Член на Научния съвет на Института по микробиология, БАН

4. Учебно-преподавателска и академична дейност

От приложените служебни справки за учебна и аудиторна заетост е видно, че от учебната 2012/13 г. до сега доц. Шишков има **непрекъсната годишна свръхнатовареност**- около и над 600 часа годишно, от които 400-500 аудиторна заетост. Той провежда практически занятия, води семинари, чете лекции на студенти от Биологическия факултет както следва: за ОКС “Бакалавър” - “Молекулярна биология“, „Микробиология с вирусология“, „Клетъчни патогени“; за ОКС “Магистър“ - :„Вирусната репликация“, „Терапия и профилактика на вирусните болести“, „Медицинска вирусология“, „Фаги и лизогения“ Негово дело са новоразработените курсове по „Вирусология“ за ОКС “Бакалавър”, специалност „Биотехнология“и „Вирусни инхибитори с природен произход“ за ОКС “Магистър

Ръководител е на 2 защитили докторанти и 24 защитили дипломанти.

В академичната си дейност доц. Шишков проявява висока степен на отговорност, прецизност, колегиалност и креативност.

Заклучение:

Анализирайки и оценявайки научната продукция, преподавателският опит и цялостната документация, предоставена от доц. Стоян Ангелов Шишков за участие в настоящия конкурс, можем да кажем, че безспорно той е утвърден специалист-вирусолог, ерудиран изследовател, уважаван и опитен академичен преподавател и отговаря напълно на количествените и качествените изисквания, критерии и регламенти за заемане на академичната длъжност **професор** по вирусология.. Неговите наукометрични показатели значително надхвърлят задължителните минимални изисквания за заемане на академичната длъжност професор в СУ „Св. Кл. Охридски” Това ми дава основание убедено да **гласувам положително** за избора на доц. д-р Стоян Ангелов Шишков на академичната длъжност „професор” в Професионално направление 4.3 Биологически науки, /вирусология-молекулярна вирусология / за нуждите на Биологическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски”

10.10.2018 г.

Член на научно жури:

/ доц. Борис Бакалов, д.м./